

BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS DIREKTORIAUS

2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos misija – būti moderniu vietinės bendruomenės informacijos centru, teikiančiu gyventojams galimybę naudotis ne tik dokumentų fondais, bet ir šiuolaikinėmis informacijos ir komunikacijos technologijomis.

2019 m. Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pagrindiniai tikslai buvo filialų infrastruktūros gerinimas, kokybiškas bibliotekinis ir informacinis vartotojų aprūpinimas, teikiamų paslaugų įvairovė, filialų dokumentų fondų atnaujinimo problemos sprendimas, Alytaus krašto rašytinio paveldo kaupimas, saugojimas, sklaida, dalyvavimas Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (toliau – LIBIS) programoje bei dalyvavimas projektinėje veikloje, siekiant sumažinti kaimo ir miesto bibliotekų vartotojų atskirtį ir suteikti lygias galimybes visiems kaimo bibliotekų lankytojams.

VB ir 32 filialuose sukauptas 329973 fiz. vnt. spaudinių ir kitų laikmenų fondas, lankytojams sudarytos galimybės naudotis nemokama interneto prieiga, lankytis kultūriniuose renginiuose, dalyvauti skaitymo skatinimo programose ir konkursuose.

Ataskaitiniais metais savivaldybės viešosios bibliotekos (toliau – SVB) tinkle įregistruoti 12064 skaitytojai, apsilankė 202611 lankytojų, išduota 343853 dokumentai.

Biblioteka savo veikla ir įvairiomis priemonėmis paminėjo Lietuvos Respublikos Seimo paskelbtus Juozo Tumo-Vaižganto, Lietuvos šaulių sąjungos, Lietuvos Valstybės prezidento Antano Smetonos, Pasaulio lietuvių ir Vietovardžių metus. Taip pat paminėjo Baltijos kelio 30-metį, 525 metų Simno miesto vardo pirmojo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose sukaktį ir Daugų miesto bibliotekos 80-metį.

Sėkmingi metai viešajai bibliotekai buvo dalyvaujant Skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“ varžytuvėse „Skaitymo iššūkis“. VB ir jos filialai aktyviai įsitraukė į varžytuves ir subūrė tikrai dideles skaitančiųjų gretas. Šiais metais Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka, tarp iššūkyje dalyvavusių 68 bibliotekų ir jų filialų užėmė garbingą pirmą vietą.

Bibliotekos lankytojai vis aktyviau naudojami virtualiomis bibliotekos paslaugomis. Populiarėja ne tik knygų ar prenumeruojamų leidinių paieška elektroniniame bibliotekos kataloge, bet ir

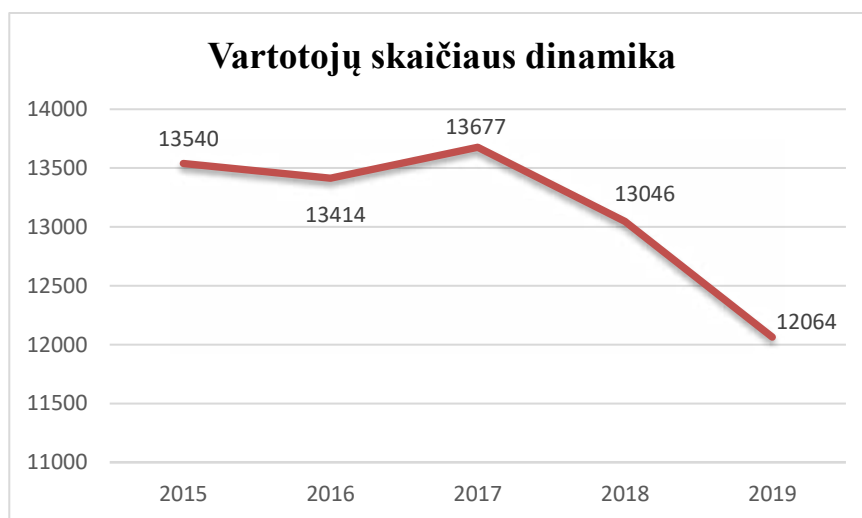
informacijos apie renginius ir naujienas bibliotekos svetainėje, Facebook socialiniame tinkle, aktyvėja išankstinis paklausių knygų rezervavimas internetu.

VB ir jos filialai daug dėmesio skyrė bibliotekų įvaizdžio patrauklumui, bibliotekų teikiamų paslaugų plėtrai, organizavo mokinių supažindinimo su bibliotekų veikla renginius. Plėtodami ir stiprindami partnerystę su kitomis įstaigomis bei organizacijomis, įgyvendinome įvairius projektus, organizavome kultūrinius renginius, skatinome domėjimąsi literatūra, aktyvinome gyventojų skaitymo poreikius, puoselėjome ne tik ilgametes tradicijas, bet ieškojome ir naujų darbo formų.

VARTOTOJAI, LANKYTOJAI, IŠDUOTIS, FONDAL, LĖŠOS DOKUMENTAMS

1. Vartotojų aptarnavimas

2019 m. Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir filialuose užregistruoti 12064 vartotojai, t. y. 982 vartotojais mažiau, lyginant su praeitais metais. VB užregistruoti 5593 vartotojai, t. y. 665 vartotojais mažiau, lyginant su 2018 metais. Miesto filialuose (Simne ir Dauguose) užregistruoti 1137 vartotojai, t. y. 4 vartotojais daugiau. Kaimo filialuose užregistruota 5334 vartotojai, t. y. 321 vartotoju mažiau, lyginant su praeitais metais.

Vartotojų dinamika SVB 2015–2019 m.

Apžvelgiant vartotojų skaičiaus dinamiką nuo 2015 metų, pastebimas registruotų vartotojų skaičiaus visoje sistemoje mažėjimas. Tik 2017 m. sistemoje vartotojų skaičius padidėjo ir padidėjimą iš dalies lėmė viešųjų bibliotekų darbo laiko pakeitimas: kai kuriuose filialuose pradėjo dirbti po du darbuotojus, vadinasi pailgėjo darbo laikas, taip pat įtakos turėjo renginių, ekskursijų ir paslaugų gausa, po kurių į biblioteką užsiregistruoja daugiau vartotojų. Lyginant su praėjusiais metais 2019 m. vartotojų skaičius sumažėjo 982 vartotojais. Pagrindinės rodiklių sumažėjimo priežastys: gyventojų

emigracija, nedidelis naujai gaunamų spaudinių kiekis, periodinių leidinių trūkumas, trumpas kai kurių filialų darbo laikas, kompiuterinės technikos namuose augimas, išmanieji telefonai ir kt. Be to yra kitų informacijos šaltinių, kur galima susirasti reikalingą medžiagą.

2. Apsilankymų skaičius

	2019	2018	Skirtumas
VB	202611	205923	-3312
MF	74148	81756	-7608
KF	30517	23143	7374
Viso SVB	97946	101024	-3078

Vidutiniškai viename kaimo filiale apsilankyta 19 kartų, miesto filiale – 27 kartus.

Esant mažesniai vartotojų skaičiui, mažėja ir lankytojų skaičius.

3. Dokumentų išduotis

	Iš viso		Išduota į namus		Išduota vietoje	
	Fiz. vnt. 2019	Fiz. vnt. 2018	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	343853	406708	232478	68	111375	32
VB	191385	255675	116804	61	74581	39
MF	28997	24115	22470	77	6527	23
KF	123471	126918	93204	75	30267	25

Dokumentų į namus išduodama 68 % visos išduoties. Vietoje daugiausiai skaitoma periodika. Bibliotekose daugiau išduodama grožinės literatūros dokumentų. Šakine literatūra labiau domisi studentai. Apžvelgiant 5 metų išduoties dinamiką, dokumentų išduotis nuolat mažėja, tik 2017 m. išdavimas buvo truputį padidėjęs, bet 2018 m. vėl smuko. Šiais metais, lyginant su praeitais, išdavimas sumažėjo 62855 fiz. vnt. Išduotis būtų didesnė, jei populiarių laisvalaikio knygų, kurioms susidaro ilgos rezervacijos eilės, turėtume po du ar tris egzempliorius. SVB vartotojų, lankytojų, dokumentų išduoties skaičiaus didėjimui ar mažėjimui įtakos turėjo įvairios priežastys: gyventojų skaitomumo mažėjimas, mažas vaikų ir paauglių skaitomumo lygis, kaimo filialų darbuotojų sergamumas, darbuotojų pasikeitimai ir kt.

Skaitomumo rodikliai, lyginant su praeitais metais, sumažėjo. Vidutiniškai vienas vartotojas perskaitė 28,5 fiz. vnt. bibliotekos dokumentų.

1 bibliotekininkui tenka 241 vartotojas ir 4052 lankytojai. VB – 400 vartotojų ir 5296 lankytojai. MF – 284 vartotojai ir 7629 lankytojai. KF – 167 vartotojai ir 3061 lankytojas. Vienas bibliotekininkas vidutiniškai išdavė 6599 fiz. vnt. dokumentų.

Pagrindinės visų rodiklių sumažėjimo priežastys: nors rajone gyventojų skaičius šiek tiek padidėjo, rodiklių sumažėjimui įtakos turėjo emigracija, darbuotojų sergamumas, mažėjantis skaitymo, ypač jaunimo tarpe, poreikis, nedidelis naujai gaunamų spaudinių kiekis, periodinių leidinių trūkumas, kompiuterinės technikos namuose augimas, išmanieji telefonai ir kt. Vis daugiau reikalingos informacijos randama internete. Dauguma lankytojų periodiką skaito naudodamiesi

kompiuteriu, o tai daryti namuose yra patogiau. Sparčiai daugėja gyventojų, turinčių interneto prieigą namuose ar mobiliuosiuose įrenginiuose. Tuo tarpu viešosios prieigos įranga sensta, genda, ne visada atitinka vartotojų lūkesčius. Aptarnaujant vartotojus vis labiau populiarėja virtualios bibliotekos paslaugos ir jomis naudojasi vis daugiau vartotojų: tai rodo ne tik augantys rezervavimo ir knygų užsakymo internetu rodikliai, bet ir daugėja knygų gražinimo termino pratęsimų internetu.

Dėl aukštų kainų ir mažo valstybės finansavimo negalima patenkinti visų bendruomenės informacinių poreikių. Trūksta lėšų naujų knygų įsigijimui, periodinių leidinių prenumeratai. Nors didesnėms seniūnijų centrų bibliotekoms stengiamasi sukomplektuoti vertingesnę, išliekamąją vertę turinčią literatūrą, tačiau dėl aukštų kainų ir mažo valstybės finansavimo tą padaryti labai sunku.

4. Fondo būklė

Bibliotekos fonde yra 32997 fiz. vnt. dokumentų (t.y. 29529 dokumentų pavadinimai). Fonduose dominuoja grožinė (63 %) literatūra. Šakinės literatūros daugiausia sukaupta viešojoje bibliotekoje – 37 %, mažiausiai jos turi kaimo filialai.

Dokumentų fondas (fiz. vnt. ir proc.)

	Fondo dydis		Gauta per 2019 metus		Nurašyta 2019 metus	
	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.
SVB	329973	29529	9213	1100	14072	1426
VB	93637	28288	1943	954	2823	1426
MF	42542	18011	1064	300	386	0
KF	193794	8187	6206	503	10863	503

Bibliotekų fondai kasmet mažėja, nes naujų knygų gaunama mažiau, nei nurašoma. Vidutinis KF fondų dydis 6459 fiz. vnt., MF 21271 fiz. vnt. Tik MF fondai, palyginus su praeitais metais padidėjo 386 fiz. vnt., nes nenurašė jokių dokumentų. Didžiausią dalį nurašomų dokumentų – net 7184 fiz. vnt. arba 51 % sudaro susidėvėję ir vartotojų sugadinti dokumentai. Kiek mažiau – 6720 fiz. vnt. arba 48 % yra nepaklausūs, neaktualūs ar vartotojų sugadinti dokumentai. Vartotojų prarasti 168 fiz. vnt. tai sudaro tik 1 % nurašomų dokumentų.

Formuojant fondus, atsižvelgiama į vartotojų poreikius, todėl stengiamasi įsigyti kuo daugiau pavadinimų dokumentų.

5. Lėšos tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti

	Gauta lėšų iš viso (EUR)	Tenka lėšų 1-am gyventojui (EUR)
LR kultūros ministerijos	22092	0,84
Savivaldybės	18000	0,69
Kitų šaltinių	764	0,03
Iš viso	40856	1,56

2019 m. dokumentams įsigyti Lietuvos Respublikos kultūros ministerija skyrė 22092 EUR., t.y. 26 € mažiau nei praeitais metais. Vienam gyventojui teko 0,84 EUR.

Savivaldybė periodinių leidinių prenumeratai skyrė 18000 EUR. Vienam gyventojui teko 0,69 EUR.

Kitų šaltinių lėšos 764 EUR. Vienam gyventojui teko 0,03 EUR.

Pagrindinės problemos su kuriomis susiduria Alytaus rajono bibliotekos yra naujų knygų trūkumas ir periodikos stygius. Nors didesnėms seniūnijų centrų bibliotekoms stengiamasi sukompaktuoti vertingesnę, išliekamąją vertę turinčią literatūrą, tačiau dėl aukštų kainų ir mažo valstybės finansavimo tą padaryti labai sunku. Didžiąją fondų dalį sudaro seni leidiniai, kurių bibliotekos turi po kelis egzempliorius. Skaitytojai aktyviai ieško naujų knygų, tačiau, gaunant po kelis egzempliorius, jų poreikių negalime patenkinti, nes knygos paskirstomis į VB ir 32 filialus. Dėl to mažesnių kaimo bibliotekų fondai yra daug skurdesni už miesto ar seniūnijos centrų bibliotekų fondus.

6. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius darbuotojams
	Iš viso	Iš jų: kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
SVB	378	131	131	131	54
VB	58	20	20	20	18
MF	29	10	10	10	4
KF	291	101	101	101	32

Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius lyginant su praėjusiais metais kito labai nežymiai. Mažiau palikta nekompiuterizuotų darbo vietų vartotojams kaimo filialuose.

PROJEKTAI. MATERIALINĖ BAZĖ

1. Projektai

Projektų rengimas:

Praniūnų biblioteka, įgyvendindama projektą „Turiningas laisvalaikis – laimingas vaikas“, organizavo tris edukacines pamokėles bendruomenės vaikams: „Liaudies šokiai ir žaidimai“, „Mokomės dainuoti ir groti muzikos instrumentais“ ir edukacija „Puodelių dekoravimas“. Projektas buvo įgyvendinamas Alytaus rajono savivaldybės vaikų užimtumo projekto lėšomis.

Ūdrijos biblioteka, įgyvendindama projektą „Meninės improvizacijos vaiko emociniam intelektui lavinti“, organizavo edukacinius užsiėmimus, kuriuose vyko integruotos terapinės ir meninės veiklos, bendradarbiaujant su meninio ugdymo specialistais. Projektas buvo įgyvendinamas Alytaus rajono savivaldybės vaikų užimtumo projekto lėšomis.

Dalyvavimas įvairiose programose, kitų institucijų parengtuose projektuose:

Santaikos biblioteka jau penktus metus iš eilės partnerio teisėmis dalyvavo Santaikos jaunimo

neformalios iniciatyvinės grupės projekte „Jaunimo vasara Santaikoje 2019“. Projektą finansavo Alytaus rajono savivaldybė.

Makniūnų filialas partnerio teisėmis dalyvavo asociacijos „Makniūnų sodžiaus bendruomenė“ projektuose „Makniūnai – laiko vingiuose“ ir „Petrinės Makniūnuose 2019“, kuriuos dalinai finansavo Alytaus rajono savivaldybė.

Punios filialas partnerio teisėmis dalyvavo Punios kaimo visuomeninės organizacijos „Punios ainiai“ projektuose: „Šviežios duonelės šventė – Oninės“. Projektas dalinai finansuotas iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nacionalinės paramos kaimo bendruomenių veiklai programos lėšų ir Alytaus rajono savivaldybės lėšų. Antrasis projektas Kapelių šventė „Ant Nemuno kranto“. Projektas dalinai finansuotas iš Alytaus rajono savivaldybės lėšų.

Junčionių biblioteka partnerio teisėmis dalyvavo Junčionių bendruomenės projekte „Sportinės tradicijos bendruomenėje“. Finansavimas buvo gautas tik naktinio tinklinio varžyboms bendruomenės vardu iš Alytaus rajono savivaldybės pagal Alytaus rajono savivaldybės lėšomis remiamų sporto rėmimo projektų programą, tačiau biblioteka prie projekto prisidėjo žmogiškaisiais ištekliais.

Kančėnų filialas partnerių teisėmis dalyvavo Kančėnų kaimo bendruomenės projekte „Pažinkime gimtąjį kraštą“. Projektą dalinai finansavo Alytaus rajono savivaldybė pagal „Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017–2019 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2.3 priemonę „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“

Kančėnų filialas partnerių teisėmis dalyvavo Kančėnų kaimo bendruomenės projekte „Veikliausia bendruomenė“, kurį finansavo Alytaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas.

Kančėnų filialas partnerių teisėmis dalyvavo Kančėnų kaimo bendruomenės projekte „Saugios kaimynystės grupės veiklos geroji praktika“, kurį finansavo Lietuvos policijos departamentas prie VRM.

Dalyvauta „Metų knygos“ rinkimuose. Metų knygos rinkimai vyksta kasmet nuo 2005 metų ir jau tapo svarbiu tradiciniu Lietuvos kultūros įvykiu. Akcijos idėja – pristatyti geriausius praeitais metais išleistus lietuvių literatūros kūrinius trijose – vaikų, paauglių ir suaugusiųjų – knygų kategorijose.

VB šiais metais tęsė kartu su Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešąja biblioteka ir partneriais vykdomą projektą „#MŪSŪKRAŠTAS: Alytaus ir Vilniaus bendruomenių tapatumo ugdymas bibliotekose“.

2. Materialinė bazė

Gerėjo filialų materialinė bazė. Įsigyta smulkaus inventoriaus, darbo priemonių. Atnaujintos ir padidintos Kumečių bibliotekos patalpos, remonto darbai atliekami Miklusėnų bibliotekos patalpose.

ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA

Prieiga prie interneto yra visuose filialuose. Vis daugiau gyventojų naudojami elektroninės bankininkystės, mokesčių atsiskaitymo paslaugomis, elektronine deklaravimo sistema, ieško darbo skelbimų internete. Bibliotekose teikiamos šios elektroninės paslaugos: paieška internete, paieška prenumeruojamose duomenų bazėse, elektroniniai žodynai, žinynai, enciklopedijos, virtuali užsienio kalbų mokymosi programa, kompiuterio naudojimas raštvedybos darbams, informacijos įrašymas į skaitmenines laikmenas, kopijavimas, skenavimas, spausdinimas lazeriniu ir spalvotu spausdintuvais, konsultavimas ir mokymai ieškantiems informacijos internete ir duomenų bazėse. Vartotojai naudojami Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB), elektroninėmis duomenų bazėmis EBSCO publishing, Naxos Music library. Teisinės informacijos ieškoma „INFOLEX.Praktika“. Vaikai ir jaunimas naudojami DB „Vyturys“.

Bibliotekos interneto svetainėje 2018 m. registruoti 18625 virtualūs apsilankymai, t. y. 320 apsilankymų mažiau nei praėjusiais metais. Seansų skaičius 35963, t. y. 2125 seansais daugiau, nei praėjusiais metais.

KULTŪRINĖ VEIKLA. BIBLIOTEKOS PRISTATYMAS VISUOMENEI

Kultūrinė veikla

Per metus suorganizuoti 1182 renginiai, iš jų 126 kompleksiniai, 412 žodiniai, 644 vaizdiniai (parodos).

	Renginiai				Lankytojų skaičius
	Iš viso	Kompleksiniai	Žodiniai	Vaizdiniai	
SVB	1182	126	412	644	24266
VB	106	10	6	90	450
MF	89	14	34	41	3099
KF	987	102	372	513	20717

Bibliotekose buvo organizuojamos edukacinės popietės, teminiai vakarai, spaudinių kūrybos darbų parodos, viktorinos, konkursai, susitikimai, garsiniai skaitymai.

VB renginiai: Vasario mėnesį rajono viešojoje bibliotekoje buvo pristatyta Alytaus rajone Ažuolinių kaime gyvenančios ir vietos bibliotekoje dirbančios Vidos Rutkauskienės raganų paroda „Ne basos raganos“. Rugsėį rajono viešojoje bibliotekoje buvo atidaryta savamokslio dailininko Audriaus Sarpaliaus tapybos darbų paroda. Spalį viešojoje bibliotekoje buvo pristatyta atsargos kapitono Vytauto Voverio knyga „Šventasis karas“, detalai atskleidžianti tragiškus 16-osios lietuviškos pėstininkų divizijos kovų puslapius.

Lapkričio mėnesį rajono viešojoje bibliotekoje pristatytas jaunųjų skulptorių objektų, instaliacijų, skulptūros, video projektas GURRRGUTIS 8/9, kurį susirinkusiems pristatė VšĮ „Kūrybinės idėjos“ vadovė, šio projekto kuratorė Regina Šimulynienė drauge su dailininke, dizainere, rašytoja Ula Šimulynaite.

Svarbiausi miestų filialų renginiai:

Daugų bibliotekoje daug dėmesio skirta Vietovardžių metams. Bibliotekoje suorganizuota viktorina apie Daugus, „Daugų krašto vietovardžiai“. Šv. Valentino dienai vyko popietė „Jie gyveno ilgai ir laimingai... pasaka ar tikrovė“. Gimtosios kalbos dienai paminėti, suorganizuota viktorina jaunimui „Kalba ir knyga visada drauge“. „Toli už Palių – Afrika žalia“ Popietė skirta Algimanto Zubavičiaus 77 gimtadieniui paminėti. Buvo pristatyta sukauptų senų knygų paroda, skaitomi eilėraščiai skirti Algimantui Zubavičiui.

Pora renginių vyko skirtų bibliotekos 80-mečiui paminėti: Viktorina „Ką žinai apie Daugų biblioteką“ ir popietė „Tegul šviečia ilgai bibliotekos langai“. Popietės metu veikė kraštotyros paroda „Prisiminimų retrospektyva“, skaitytojos Onutės Zenevičienės rankdarbių paroda.

Simno filialas toliau tęsė renginių ciklą ATMINTIS GYVA. Ketvirtajame ciklo „Jie buvo mūsų kaimynai žydai“ renginyje ant Simno sinagogos pastato buvo atidengta memorialinė lenta, skirta įamžinti atminimą apie šiame pastate veikusį dvasinį ir kultūrinį šio miesto žydų bendruomenės centrą. Pristatyta Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus paroda „Išsigelbėjęs Lietuvos žydų vaikas pasakoja apie ŠOA“. Renginio dalyviai apsilankė Kalesninkų giraitėje ir nulenkė galvas žiauriai nužudytiems 414 Simno žydų. Vėliau vyko konferencija „Jie gyveno kartu su mumis“. Renginyje dalyvavo Izraelio ambasadorius Lietuvoje Amir Maimon.

Simno filialas organizavo renginį „Mus subrandino 525 metų istorija“, skirtą Simno vardo pirmajam paminėjimui rašytiniuose šaltiniuose. Jame pristatyta Simno miesto istorija ir kraštiečio profesoriaus Arvydo Šeškevičiaus knyga „Simno šimtmečių istorija“. Veikė senų nuotraukų paroda „Sugražinta praeitis“.

Vienuolio kapucino, kunigo, pamokslininko, Lietuvos pasipriešinimo sovietinei okupacijai dalyvio, muziejininko, lietuvių liaudies meno puoselėtojo Mykolo Algirdo Dobrovolskio – Tėvo Stanislovo – 100-ąsias gimimo metines paminėjo literatūrine-muzikine kompozicija „Jautriai skleidęs dvasios šviesą“. Ją pristatė Kalbos premijos laureatė Violeta Bakutienė.

Kaimo filialų renginiai:

KF surengta 987 renginius, iš jų vaizdinių (parodų) – 513. Vidutiniškai vienas kaimo filialas surengė 33 renginius, iš jų – 17 vaizdinių. Vaizdiniai renginiai sudaro didesnę dalį visų renginių.

Kaimo filialuose entuziastingai puoselėjami tradiciniai amatai. Smagu, kad žmonės neatsisako eksponuoti ir savo rankdarbių, dalinasi patirtimi, įgūdžiais.

Ištisus metus bibliotekos kvietė lankytojus į jų pamėgtas edukacines valandėles. Puoselėjant liaudies tradicijas ir papročius vyko gražios šventės per Užgavėnes, Jurgines, Onines.

Iš Velykinių renginių verta paminėti jau tradiciniu tapusį renginį Krokialaukio filiale „Želdinukai – Velykų stalo puošmena“, kurio metu visi norintys mokosi gaminti želdinukus. Ažuolinių, Eičiūnų, Krokialaukio, Mergalaukio, Nemunaičio, Rimėnų filialai per edukacines valandėles mokėsi įvairių kiaušinių marginimo technikų.

Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu vyko 13 renginių. Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko interaktyvios literatūrinės viktorinos „Knyggraužiukas“ pristatymas. Ūdrijos filiale vyko susitikimas su Alytaus apskrities literatų klubo „Tėkmė“ nariais. Kumečių filiale vyko pašnekesiai-garsiniai skaitymai iš knygos Bruno Ferrero „365 trumpi pasakojimai sielai“, o Praniūnų filiale kūrybinės dirbtuvės „Žydinti knyga“.

Lapkričio viduryje viešoji biblioteka ir jos filialai įsitraukė į Šiaurės šalių bibliotekų savaitės akciją, kurios metu sutartu laiku šimtuose Šiaurės ir Baltijos šalių bibliotekų, mokyklų, vaikų darželių, dienos centrų balsu skaitomos ištraukos iš Šiaurės šalių literatūros. Šiais metais Šiaurės šalių literatūros savaitė kvietė vaikus, jaunuolius ir suaugusius šventei literatūros takais. Šių metų skaitymams siūlomos knygos atspindėjo temą „Šventės Šiaurės šalyse“ ir kvietė klausytojus įsitraukti į literatūrinės šventės per rašytinio žodžio magiją.

Visus metus filialuose vyko susitikimai su žymiais žmonėmis. Kančėnų filiale Pasaulinei poezijos dienai ir poetės Onės Baliukonės tikrajam gimtadieniui paminėti vyko susitikimas su filologe Onute Bradūniene. Gegužės mėnesį žydinčiame poetės Onės Baliukonės obelų sode buvo suorganizuoti Poezijos skaitymai bei eksponuotas dailininko Augustino Savicko paveikslas „Poezijos skaitymas žydinčiame sode“ (100-ųjų dailininko gimimo metinių proga). Galima buvo ateiti ne tik pamatyti paveikslą, bet ir paskaityti eilėraštį... Į renginį vėl buvo atvykusi Onutė Bradūnienė, dalyvavo poetės sesuo Aldona Januškauskienė.

Krokialaukio bibliotekoje viešėjo rašytoja, vertėja Irena Buivydaitė-Kupčinskienė ir dainų autorius, gitaristas ir vokalistas Andrius Abromavičius.

Lapkričio mėnesį Verebiejų filiale pristatyta poetės Vidos Jurkienės trečioji poezijos knyga „Ateina Laimė“. Pristatymo vieta – Verebiejai, pasirinkta neatsitiktinai čia poetė augo ir gyveno iki ketvirtos klasės.

Punios filialas bendradarbiaudamas su Alytaus apskrities literatų klubu „Tėkmė“ organizavo Poezijos pavasarėlio ir Kaimo rašytojų šventės, kurios sulaukė didelio būrio svečių ne tik iš Alytaus, bet ir Marijampolės, Vilkaviškio, Varėnos.

Užupių filiale lankėsi stiklo dizainerė Sandra Atkočiūtė. Ji vedė tapymo ant šilko užsiėmimą. Užsiėmimo metu dalyvės galėjo pasimėgauti parafino terapija.

Junčionių filiale lapkričio mėnesį buvo surengtas bendras bendruomenės ir bibliotekos renginys „Po darbų – pabūkime kartu“, kuriame dalyvavo Alytaus rajono savivaldybės meras Algirdas Vrubliauskas. Renginio metu buvo žiūrėtas Alytaus rajono savivaldybės administracijos sukurtas mėgėjiškas humoristinis filmukas apie Alytaus gaisro pasekmes.

Vankiškių biblioteka metus palydėjo jau tradiciniu tapusiu adventiniu padėkos ir gerumo renginiu „Po baltu angelo sparnu“. Verebiejų bibliotekoje organizuotas Ebru edukacinis užsiėmimas. Ebru užsiėmimą kartu su bibliotekos filialu organizavo Alytaus rajono savivaldybės sveikatos biuras.

Bibliotekos pristatymas visuomenei

Sėkmingi metai viešajai bibliotekai buvo dalyvaujant Skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“ varžytuvėse „Skaitymo iššūkis“. Nuo birželio 1 d. vyko jau ketvirtus metus penkių didžiųjų apskričių bibliotekų, Lietuvos aklųjų bibliotekos bei Apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos organizuojamos nuotaikingos „Skaitymo iššūkio“ varžytuvės. Jose dalyvauti buvo kviečiami ne tik didžiųjų miestų, bet ir rajonų, miestelių bei kaimų skaitytojai, pasiryžę įveikti 5 su knygų skaitymu susijusias užduotis. Palyginti su pernai, šiemet akcijoje dalyvavo beveik du kartus daugiau žmonių, o perskaitytų knygų skaičius išaugo beveik trigubai – nuo 26530 iki 74105. Skaitymo iššūkį įveikė 10339 akcijos dalyvių (2018 metais jų buvo 4568). Į akciją įsitraukė 976-ios savivaldybių viešosios bibliotekos, taip pat ir Tenerifėje bei Kipre gyvenantys lietuviai.

VB ir jos filialai aktyviai įsitraukė į „Skaitymo iššūkio“ varžytuves ir subūrė tikrai dideles skaitančiųjų gretas. Visiems besidomintiems skaitymo iššūkiu darbuotojai kantriai aiškino akcijos taisykles, kvietė savarankiškai registruotis internetu, o su kompiuteriais „nedraugaujančius“ senjorus registravo patys. Tad nenuostabu, jog nuveikto darbo rezultatai kalba patys už save. Šiais metais Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka, tarp iššūkyje dalyvavusių 68 bibliotekų ir jų filialų užėmė garbingą pirmą vietą. Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 835 skaitytojai per vasarą perskaitė 6651 knygą, o 590 iš jų sėkmingai įveikė visas penkias akcijos užduotis.

Rajono viešosios bibliotekos ir filialų skaitytojai dalyvavo gerumo akcijoje „Spalvotas pavasaris“, kurios metu surinkta ir padovanota onkologinėmis ligomis sergantiems 150 įvairiausių megztų, nertų, siūtų šalikėlių, kepuraičių, kojinaičių ir kitokių drabužėlių.

Biblioteka leidžia informacinį biuletenį „Bibliotekos metai“. Šio informacinio leidinio tikslas – supažindinti vietos bendruomenes bei rajono valdžios atstovus su reikšmingiausiais bibliotekos kultūriniais įvykiais bei pasidžiaugti kartu su visais bendrai nuveiktu darbu.

Knygų personažais persirengusios bibliotekininkės vis labiau garsina biblioteką už jos ribų. Labai populiarius ir daug lankytojų pritraukia masiniuose renginiuose pristatomas „Bibliotekos kiemelis“. Šiais metais, kaip ir kasmet minint Valstybės dieną istoriniame Daugų mieste išdygo erdvi, puošni bibliotekos literatūrinių atrakcijų palapinė, o joje Alytaus rajono savivaldybės viešosios

bibliotekos kolektyvas, pristatė įdomią kultūrinę-educacinę ir sportinę veiklą. Renginio metu vyko „Rašymo iššūkis“, kurio metu visi norintieji galėjo išbandyti rašymą žąsies plunksna. Animaciniai herojai peliukai pristatė leidinius ir lankstinukus apie Alytaus rajono savivaldybę bei viešąją biblioteką. Šventės metu Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojai kvietė žaisti žaidimą „Išardyk dėlionę ir įmink spėlionę“. Taip pat vyko žaidimas „Bibliofutboloteka“. Šventės dalyviai galėjo nuspalvinti mėgstamus animacinių filmukų personažus. Visų žaidimų nugalėtojais buvo apdovanoti prizais.

Alytaus rajono savivaldybės filialų bibliotekininkės veda edukacijas Alytaus rajono savivaldybės kultūros centre. Kančėnų filialo bibliotekininkė Rita Mikuckienė vedė edukaciją „Rankoje žąsies plunksna“, kurios metu su Alytaus miesto bendruomenės centro vaikais kūrė sveikinimą Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos 100-mečiui.

Butrimonių bibliotekininkė Asta Daironienė vedė Vaidmenų kūrimo edukaciją „Ateik. Dalyvauk. Išbandyk“.

Bendradarbiaujant su rajono savivaldybe, bibliotekininkės buvo pakviestos į Simno ir Butrimonių vaikų darželių atidarymą. Darželių atidarymas Simne ir Butrimonyse tapo smagia švente abiejų miestelių bendruomenėms, linksmi praleidusioms popietę su vaikais ir jų mylimais pasakų herojais. Toks bendradarbiavimas labai naudingas ir bibliotekai – biblioteka vis dažniau tampa matoma kitų įstaigų rengiamuose renginiuose.

Baigiantis metams Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje už išskirtinius veiklos rezultatus buvo apdovanoti geriausi Vilniaus regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų vadovai ir bibliotekininkai. Įteikus „Riešuto“ apdovanojimus, regiono bibliotekoms buvo padėkota už aktyvų dalyvavimą nacionalinėje skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“ bei pasiektus puikius rezultatus Vilniaus regione ir visoje Lietuvoje. Direktoriui Aivarui Vyšniauskui buvo įteikta speciali Kultūros ministerijos padėka už lyderystę telkiant bendruomenę bei geriausius rezultatus Respublikinėje skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“.

Bibliotekos darbuotojai rašė straipsnius apie bibliotekose vykusius renginius. Dauguma straipsnių viešinami internetiniuose šaltiniuose www.arsa.lt, www.alytausgidas.lt, www.dainavoskrastas.lt, www.dzukijosveidas.lt, www.alytusplius.lt, www.alytauspulsas.lt, www.renginiaialytuje.lt, www.regionunaujienos.lt, www.alytauslaikas.lt, www.alytauszinios.lt ir kt.

DARBUOTOJAI, KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

Rajono viešosiose bibliotekose iš viso yra 52,25 etatai. Darbuotojų skaičius 58, iš jų 50 profesionalūs bibliotekininkai.

Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas:

	Profesionalių darbuotojų sk.	Aukštasis		Aukštesnysis		Kitas	
		Vnt.	%	Vnt.	%	Vnt.	%
SVB	50	25	56	21	44	4	8
VB	14	11	79	3	3	0	0
MF	4	2	50	2	50	0	0
KF	32	12	38	16	50	4	13

VB vyko nedidelė darbuotojų kaita. Per metus priimti 3 nauji darbuotojai. 2 darbuotojai priimti dirbti į VB ir 1 darbuotoja į Vaisodžių filialą.

Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojai dalyvavo Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus organizuotuose dviejų ciklų mokymuose „Skaitmeninių lyderių, konsultantų ir bibliotekininkų mokymai: Bendruomenių ir jos narių skaitmeniniai poreikiai, mokymosi galimybės. Skaitmeninių lyderių ir konsultantų vaidmuo vietos bendruomenėse“. Keletas VB ir filialų darbuotojų dalyvavo mokymuose „Autizmo spektro sutrikimas ir biblioteka: misija įmanoma!“, „Bibliotekų paslaugos socialinės atskirties grupėms“, „Edukacinė veikla bibliotekoje: galimybės ir iššūkiai“.

Direktorius kėlė kvalifikaciją seminare „Pokyčių revoliucija bibliotekose: (DI) ir (EI)“.

Vyresnioji specialistė informacijai ir raštvedybai kėlė kvalifikaciją kursuose „BDAR praktinis įgyvendinimas po metų įsigaliojimo, į ką reiktų atkreipti dėmesį, dažniausiai daromos klaidos, asmens duomenų apsaugos pareigūno paskyrimas“ ir Iniciatyvų forume „Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra: Kas? Kaip? Kodėl?“.

Beveik visi darbuotojai kėlė kvalifikaciją bibliotekoje organizuojamuose mokymuose, pasitarimuose.

FINANSAVIMAS

1. Paprastos išlaidos:

Iš viso – 616187 EUR; Iš jų

Darbo užmokesčiui – 512300 EUR;

Dokumentams įsigyti – 40092 EUR;

Knygoms – 22092 EUR;

Periodikai – 18000 EUR;

Statyboms, pastatams – 0 EUR;

Automatizacijai – 0 EUR;

Kitos išlaidos (įmokos soc. draudimui, patalpų nuomai, komunalinėms paslaugoms, smulkiam remontui, dokumentų įrišimui) – 63795 EUR.

2. Pajamos ir finansavimas

Iš viso – 594095 EUR;

Biudžeto lėšos (steigėjo, valstybės) – 589700 EUR;

Iš LR kultūros ministerijos – 22092 EUR;

Iš savivaldybės: iš viso, knygoms, periodikai – 18000 EUR;

Gautos pajamos už mokamas paslaugas – 3995 EUR;

Fizinių ir juridinių asmenų parama – 0 EUR;

Programų, projektų lėšos – 400 EUR.

PASIEKIMAI IR TIKSLAI

Pasiekimai

- ✚ Išliko stabilus bibliotekų tinklas: veikė VB ir 32 filialai. Du iš jų miestuose ir 30 kaimo vietovėse.
- ✚ Sudarytos geros sąlygos darbuotojams kelti kvalifikaciją, ugdyti profesionalumą. Ataskaitiniais metais kvalifikaciją kėlė 48 bibliotekos darbuotojai.
- ✚ SVB suorganizuoti 1182 renginiai, iš jų 644 dokumentų parodos. Biblioteka sėkmingai bendradarbiavo su savivaldybės įstaigomis, organizacijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis.
- ✚ Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir filialai puikiai pasirodė tradicinėje respublikinėje skaitymo skatinimo akcijoje „Skaitymo iššūkis“. Alytaus rajono SVB komanda užėmė pirmą vietą visoje respublikoje.
- ✚ Visos sistemos bibliotekos modernizuotos ir kompiuterizuotos, lankytojams sudarytos sąlygos naudotis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis, gyventojai nuolat skatinami išmokti ir naudotis skaitmeninėmis paslaugomis, teikiamos konsultacijos.
- ✚ Bibliotekininkai mokė ir konsultavo lankytojus kompiuterinio raštingumo klausimais, mokė, kaip naudotis elektroninėmis viešojo sektoriaus paslaugomis.
- ✚ 2019 metais dalyvaujant projekte „Prisijungusi Lietuva“ skaitmeninio raštingumo Alytaus rajone apmokyti 565 gyventojai.
- ✚ Viešosios bibliotekos ir jos filialų paslaugomis naudojosi 12064 vartotojai, iš jų 2894 vaikai. Sulaukta 202611 lankytojų, iš jų 74007 vaikai.
- ✚ 2019 metais buvo atnaujinti Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos, Butrimonių, Daugų, Miroslovo ir Simno filialų viešieji interneto prieigos taškai (VIPT).

🇺🇦 2019 m. stiprindama bendradarbiavimą su kitomis įstaigomis, dirbdama su partneriais projektuose, vykdydama įvairias kūrybines ir literatūrines programas bei veiklas, biblioteka prisidėjo prie įvairių vartotojų grupių skaitymo motyvacijos didinimo, augo pasitikėjimas biblioteka.

Tikslai:

Ateinančiais metais pagrindinis dėmesys bus skiriamas VB ir filialų infrastruktūros gerinimui, naujų informacinių technologijų sklaidos užtikrinimui ir teikiamų paslaugų įvairovei. 2020 m. bus atnaujinti Punios, Ūdrijos, Krokialaukio, Makniūnų ir Pivašiūnų filialų viešieji interneto prieigos taškai (VIPT). VB bus atnaujinta Mokymų klasė.

Taip pat bus efektyviai panaudojami pagal Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos projektą „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis atnaujinta vieša interneto prieiga“ gauti inžineris, kūrybinis ir programavimo paketai. 2020 m. visi trys paketai rotacijos būdu keisis tarp Simno, Daugų ir Butrimonių gimnazijų ir sudarys sąlygas šių bendruomenių gyventojams naudotis inžinerinius gebėjimus lavinančiais konstruktoriais, robotikos rinkiniais, taip pat darbui su virtualiosios realybės ir kt. įrenginiais. Visų šių paslaugų tikslas – skatinti naujų produktų ir paslaugų atsiradimą įvairiose vietovėse, nepaisant esamos infrastruktūros ar ekonomikos lygio.

2020 metais dalyvaujant projekte „Prisijungusi Lietuva“ skaitmeninio raštingumo Alytaus rajone planuojama apmokyti dar 600 gyventojų.

Bus kuriamos naujos edukacinės programos, ypatingą dėmesį skiriant vaikų ir jaunimo edukacijai. SVB rengs paraiškas ir kitą projektinę dokumentaciją teiks įvairių programų finansavimui gauti. Tikimės, kad dalyvavimas projektinėje veikloje suteiks galimybių išplėsti teikiamų paslaugų spektrą, kurios padėtų sumažinti kaimo bibliotekų vartotojų informacinę, kultūrinę atskirtį. Bus siekiama plėtoti bibliotekų paslaugas, skatinančias inovacijų plėtrą, gerosios patirties ir naujovių sklaidą.

Ieškosime galimybių papildomam finansavimui gauti, dalyvaudami įvairiose programose ir projektuose. Plėsimė tarpinstitucinius bendradarbiavimo ir partnerystės ryšius.

Alytaus rajono savivaldybės
viešosios bibliotekos direktorius

Aivaras Vyšniauskas